

Uitdagingen en kansen voor samenwerking binnen onderwijsteams

Teams spelen een centrale rol in onderwijsvernieuwing, maar de tijd die nodig is om veranderingen vorm te geven, wordt vaak onderschat. Dat is een van de conclusies uit het onlangs verschenen onderzoeksrapport van The Work Lab (HvA) en de lectoraten Werken in Onderwijs en Beroepsonderwijs (Hogeschool Utrecht), waarin de uitdagingen en kansen onder de loep genomen zijn, die zich voordoen bij het versterken van de samenwerking binnen mbo-teams. **DANIEL VAN MIDDELKOOP, PATRICIA BROUWER**

Een goed functionerend onderwijsteam zorgt voor beter onderwijs. Maar dat gaat niet vanzelf. Uit het onderzoek komt naar voren dat wanneer basiscondities als sociale veiligheid en effectieve teamsamenwerking ontbreken, het lastiger is – of zelfs onmogelijk – om teams tot ontwikkeling te brengen. Ook ervaren veel teams weinig tijd om met elkaar te reflecteren op het eigen handelen en functioneren, en zij missen vaak de vrijheid om werk echt anders in te richten.

Om verbeterdoelen te realiseren blijkt leiderschap een belangrijke organisatieconditie; ook het inzetten van teamcoaching kan ondersteuning bieden. Opvallende uitkomst van het onderzoek is de afstand die docenten ervaren tussen teams en afdelingen zoals HR; net als de voortdurend veranderende context

waarin de teams opereren. Deze factoren lijken een negatieve invloed te hebben op het functioneren van het team.

Collectief vermogen leidt niet vanzelf tot realiseren van verbeterdoelen

Het rapport is gebaseerd op twee jaar praktijkonderzoek binnen zes teams van twee mbo-instellingen. Het werpt licht op de complexe dynamiek van team- en organisatievoorwaarden en de impact ervan op het onderwijsproces. Hoewel mbo-teams over een aanzienlijk collectief vermogen tot handelen beschikken voor het verzorgen van hun eigen onderwijs, is dit vermogen minder sterk aanwezig als het gaat om het realiseren van verbeterdoelen en het beïnvloeden van condities in de organisatie.

'Wicked problem': unieke uitdagingen voor elk team

Het rapport benadrukt dat team- en organisatiecondities elkaar beïnvloeden en voor elk team verschillend zijn, waardoor het versterken van het collectief handelingsvermogen van teams een 'wicked problem' vormt. Wel geldt in alle gevallen dat het verbeteren van het functioneren als team in het onderwijs een lange termijn-aanpak vereist, met ruimte voor reflectie en dialoog.

- DR. PATRICIA BROUWER IS ASSOCIATE LECTOR BIJ HET LECTORAAT WERKEN IN ONDERWIJS AAN DE HOGESCHOOL UTRECHT.

- DR. DANIEL VAN MIDDELKOOP IS LECTOR SAMENWERKENDE PROFESSIONALS (PROFESSIONALS AGENCY) AAN DE HOGESCHOOL VAN AMSTERDAM.

BEIDE AUTEURS GAAN IN EEN VOLGENDE UITGAVE VAN DIT VAKTIJDSCHRIFT VERDER IN OP DE MATERIE.

Meer weten?

Download het onderzoeksrapport en bekijk de animatie op: www.hva.nl/theworklab/subsites/nl/cet/projecten/projecten-algemeen/2021/samenwerken-in-effectieve-teams-in-het-mbo.html